

JOSEP ROVIROSA OLIVÉ, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient de tramitació ordinària núm. 22/2024 els membres del Consell de la Informació de Catalunya van adoptar per unanimitat en reunió ordinària de data 10 de febrer de 2025 el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 22/2024

ASSUMPTE: Queixa presentada per la Sra. YCE el 4 de novembre de 2024 en relació a la notícia apareguda a **La Valira** (<https://lavalira.eu/>), diari digital d'informació dels Pirineus, sota el títol "*El jutjat de la Seu admet a tràmit una querella criminal contra l'alcalde i l'arquitecte municipal de l'Ajuntament d'Arsèguel*", en considerar que no s'informa de que la querella ha estat arxivada, que no s'han pogut exercir els drets ARCO-POL i que no s'ha pogut tenir accés al redactor de la notícia.

ANTECEDENTS

La queixa es refereix a la notícia publicada el 2 de novembre de 2024 al digital La Valira amb el títol "*El jutjat de la Seu admet a tràmit una querella criminal contra l'alcalde i l'arquitecte municipal de l'Ajuntament d'Arsèguel*", en la qual es fa una detallada descripció de les discrepàncies que al llarg dels anys han mantingut els propietaris de la "Casa" i el "Paller de Cal Falona" amb l'Ajuntament d'Arsèguel, municipi en que es troba la finca, per l'atorgament de llicències d'obres i tot un seguit de querelles que s'han interposat per part del matrimoni propietari de l'edificació, per una banda, i les reaccions administratives del consistori, per l'altra. La notícia es complementa amb informacions sobre les sentències dels jutjats que hi han intervingut, des del jutjat de la Seu d'Urgell fins a l'Audiència Provincial de Lleida. La notícia es pot consultar aquí:

<https://lavalira.eu/el-jutjat-de-la-seu-admet-a-tramit-una-querella-criminal-contra-lalcalde-larquitecte-i-la-secretaria-de-lajuntament-darseguel/>

En concret, la persona que formula la queixa discrepa dels següents fets:

- Que el mitjà digital La Valira dona a entendre que l'admissió de la queixa és un fet recent quan l'Audiència Provincial de Lleida, en data 15 de juliol de 2024, va denegar les pretensions dels demandants i va arxivar definitivament la causa.
- Que s'ha produït una vulneració dels seus drets, ja que no li ha estat possible exercir els drets ARCO-POL (accés, rectificació, cancel·lació, oposició), recollits a la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals.
- Que la demandant no ha pogut tenir accés a l'autor de la notícia, ja que no hi ha cap mitjà de posar-se en contacte amb el diari. I que com a persona al·ludida i afectada, es considera totalment desprotegida i indefensa davant el mitjà per la publicació d'una notícia que, segons considera, vulnera la seva dignitat, honor i imatge.

VULNERACIÓ DEL CODI DEONTOLÒGIC

La queixa es fonamenta en la presumpta vulneració dels següents criteris del Codi Deontològic de la professió periodística, d'acord amb els següents arguments:

Criteri 1. Informar de manera acurada i precisa

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

Segons la demandant, la informació no s'ha contrastat en cap moment. A més, és imprecisa i poc acurada.

Criteri 2. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament

No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades.

El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats i donar-los l'oportunitat de resposta.

Diu la demandant que l'objectiu de la notícia és el descrèdit personal.

Criteri 3. Rectificar informacions incorrectes

L'obligació d'esmenar tant les informacions com les interpretacions resultants que s'hagin demostrat falses o errònies comporta fer-ho amb promptitud i amb el tractament i l'extensió proporcionats. Així mateix, els mitjans han d'atendre el dret de rèplica quan aquest se sol·liciti en termes raonables.

La queixa creu que es vulnerat aquest criteri perquè la notícia dona a entendre que l'admissió de la querella és un fet recent, quan l'Audiència Provincial ja l'havia arxivat quan es publica.

Criteri 5. Citar les fonts i preservar el secret professional

Les fonts s'han de citar perquè la informació sigui creïble. No obstant això, els periodistes tenen l'obligació moral de protegir-les invocant el secret professional quan sigui necessari. La confidencialitat ha de servir per emparar les persones en situació d'inddefensió o de risc, però en cap cas l'anonimat pot ser utilitzat per atacar individus i organitzacions de manera injustificada.

La bona pràctica periodística exigeix també tractar de forma adequada les informacions rebudes sota embargament, així com observar l'off de record quan hagi estat acordat.

La persona que presenta la queixa diu desconèixer qui és l'autor de l'article, que va signat només amb inicials.

Criteri 10. Salvaguardar la presumpció d'innocència

Tota persona acusada o investigada per un delicte té dret a la presumpció d'innocència en les informacions i opinions relatives a indagacions, causes o procediments penals. El respecte i la protecció d'aquest dret son vigents des de l'inici de les actuacions policials fins que es provi la culpabilitat en un procés que gaudeixi de les garanties necessàries. Els periodistes evitaran els prejudicis, així com sotmetre els implicats a judicis paral·lels.

La vulneració d'aquest criteri no és desenvolupat per l'autora de la queixa. En tot cas, el primer paràgraf de la notícia diu:

“El jutjat de La Seu ha admès a tràmit una querella criminal contra l'alcalde d'Arsèguel, el republicà Antoni Casanovas, l'arquitecte municipal, Maties Domenjó i la secretària de l'ajuntament d'aquest municipi de l'Alt Urgell, Y.C., pels presumptes delictes de prevaricació, assetjament i abús d'autoritat.

AL·LEGACIONS

En data 17 de desembre de 2024, Jaume Reixach i Riba, editor del diari La Valira, va respondre el requeriment del CIC amb un escrit d'al·legacions en el qual exposa (transcripció no literal) que:

- La informació publicada es basa en un procediment judicial que encara està pendent de resolució final als tribunals. No és cert, per tant, que el cas estigui tancat judicialment.
- La informació publicada a La Valira està basada en la querella criminal presentada pels propietaris de la finca, el matrimoni Rafael Madueño (traspasat l'1 de maig de 2024) i Maria Antònia Grífols, contra l'alcalde, l'arquitecte i la secretària municipal de l'Ajuntament d'Arsèguel (Alt Urgell) per presumpta prevaricació. La Valira va considerar que la reputació del matrimoni era suficient per donar credibilitat a la denúncia presentada a l'hora de publicar-la.
- Les dades de l'article estan extretes de la querella criminal, presentada als jutjats de La Seu d'Urgell l'1 d'abril de 2023 i admesa a tràmit. La Valira considera que el fet de no consultar als denunciats abans de publicar la notícia no suposa una transgressió del Codi Deontològic, ja que no sol fer-se habitualment en aquest tipus d'informacions.
- Amb posterioritat, el diari s'ha assabentat que la querella criminal va ser arxivada pel jutjat, sense practicar les proves demanades pels demandants ni citar als testimonis per corroborar la certesa dels fets denunciats.
- Per això, el 2 de febrer de 2024, els querellants van presentar un recurs a l'Audiència Provincial de Lleida contra la resolució del jutjat de la Seu d'Urgell, per considerar-la

precipitada i injustificada. L'Audiència va desestimar el recurs amb data 15 de juliol de 2024.

- El 13 de setembre de 2024, els demandants van presentar recurs contra la resolució de l'Audiència Provincial per vulneració de drets fonamentals i previ recurs d'empara al Tribunal Constitucional, que en el moment de presentar les al·legacions estava pendent de resolució, motiu pel qual el cas no es pot donar encara per tancat judicialment. La vídua ha manifestat la seva voluntat d'arribar fins al final.
- La Valira refuta l'acusació que la informació “és imprecisa i poc acurada”, ja que està basada en el text de la querella.
- La notícia està signada amb les inicials P.R., que és un redactor de La Valira des de fa set anys i és prou conegut a la comarca. Tampoc això suposa cap vulneració del Codi Deontològic.
- La Valira no ha rebut cap comunicació de l'Ajuntament d'Arsèguel demanant cap rectificació a la notícia publicada, cosa que el diari hauria fet en compliment de la legislació vigent.
- Als crèdits del diari La Valira queda clar que forma part del grup editorial El Triangle i a la web d'aquest es poden trobar fàcilment les dades de contacte del primer.
- El periodista autor de l'article treballa en règim de teletreball des de casa seva, motiu pel qual no s'han facilitat dades del seu domicili, més quan ha estat objecte d'amenaces “de mort” anònimes, a través del correu de La Valira. Aquest fets han estat denunciats als Mossos d'Esquadra.

Per totes les raons exposades, La Valira creu que no ha incomplert cap criteri del Codi Deontològic i demana l'arxivament de la queixa.

PONÈNCIA

El cas que desenvolupa la notícia de La Valira es complex i reflecteix una seqüència d'incidents, l'inici dels quals es remunta l'any 2006, entre el matrimoni propietari d'un immoble ubicat a Arsèguel i l'Ajuntament d'aquest municipi. El conflicte va dur als propietaris a presentar una querella criminal contra l'alcalde, l'arquitecte municipal i la secretària de l'Ajuntament, l'1 d'abril de 2023, document en el qual es fonamenta la notícia.

En les al·legacions es reconeix que, amb posterioritat a la publicació, La Valira va tenir coneixement de que la querella havia estat arxivada pel mateix jutjat i de que els querellants havien presentat la demanda a altres instàncies judicials.

L'arxivament -sempre segons les al·legacions- va donar peu a la presentació, el 2 de febrer de 2024, d'un recurs davant l'Audiència Provincial de Lleida, contra la resolució del jutjat de La Seu d'Urgell, que l'Audiència va desestimar el 15 de juliol de 2024.

Després d'això, la propietat va interposar un nou recurs, el 13 de setembre de 2024, aquesta vegada contra la decisió de l'Audiència Provincial per vulneració de drets fonamentals i previ recurs d'empara al Tribunal Constitucional. Aquest recurs encara està pendent de resolució, motiu pel qual el redactor de la notícia considera que el cas no es pot donar per tancat judicialment.

El **Criteri 1 del Codi Deontològic** recorda al periodista “l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible”. I en aquest sentit sorprèn que el novembre de 2024 el mitjà informi d'una querella presentada l'abril del 2023 i no expliqui que la demanda ja s'havia arxivat ni doni cap dada del posterior recorregut judicial dels demandants, fins arribar al recurs d'empara al Constitucional. Per tant, la informació, tot i ser certa, és imprecisa per incompleta. Els lectors només tenen coneixement d'una querella que en el moment de la publicació el jutjat ja havia arxivat.

Aquest criteri 1 del Codi deontològic també exigeix “observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions”. La informació reproduïx parts del text de la querella on es fa evident la duresa de les relacions entre els demandants i el consistori. El fet que s'hi narren i les valoracions que s'hi exposen no es poden atribuir al periodista perquè són reproducció directa del text de la querella. Però en el relat el redactor diu que el consistori respon a “un sistema caciquil i feudal” i que l'alcalde manté “una actitud totalitària”, afirmacions que sí que són valoratives i que podrien considerar-se un opinió del redactor.

La queixa també denuncia el possible incompliment del **criteri 2 del Codi deontològic**, que parla d'evitar perjudicis per informacions sense prou fonament, i pressuposa que l'objectiu últim de l'article és el descrèdit personal. La Valira, per la seva part, considera que la notícia no fa altra cosa que descriure un llarg procés judicial, amb explicacions sobre acusacions i querelles formulades pels propietaris. El mateix Criteri 2 diu que “el periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb tots els afectats i donar-los l'oportunitat de resposta”. Mentre la persona que presenta la queixa diu que no ha pogut exposar la seva rèplica, el mitjà exposa que no es va considerar donar als afectats la possibilitat de resposta perquè no sol fer-se en aquest tipus d'informacions.

Pel que fa a la intencionalitat de la notícia, no es pot suposar que la publicació del contingut d'una querella tingui com a pretensió el descrèdit de la persona o institució contra la que s'ha presentat. Al contrari, aquest Consell creu que compleix amb l'obligació d'informar d'un fet rellevant per als seus lectors. Però atesa la gravetat de les acusacions expressades en la demanda, semblaria raonable que el periodista hagués donat als afectats la possibilitat d'exposar la seva versió dels fets. Segons al·lega, La Valira va considerar que “la reputació [dels querellants] era suficient per donar credibilitat a la denúncia”. Sense posar-ho en dubte, cal recordar que mentre no hi ha sentència ferma tots els ciutadans estan emparats per la presumpció d'innocència i que, per tant, tenen dret a ser escoltats.

La persona que formula la queixa considera vulnerat també el **Criteri 3 del Codi deontològic**, que obliga a rectificar les informacions incorrectes. Com ja s'ha exposat anteriorment, el més rellevant d'aquest cas no és la falta de veracitat de la notícia sinó la seva falta d'actualització. Creiem que més que una rectificació el que cal és una actualització.

I que si La Valira té contrastades les dades que aporta en les al·legacions presentades davant el CIC, sobre el posterior recorregut judicial del cas, cal que en faci un seguiment actualitzat. I que, tal com s'ha dit també anteriorment, doni a les persones contra les que s'ha presentat la querella la possibilitat d'exposar la seva versió dels fets.

Un altre vulneració que denuncia la persona demandant fa referència al **criteri 5 del Codi Deontològic**, que parla de citar les fonts i preservar el secret professional. No veiem en aquest punt cap incompliment del Codi deontològic, ja que la font de la notícia és exclusivament el text de la querella presentada al seu dia davant el jutjat de La Seu. Que el periodista signi amb les inicials i no amb el nom complet no té res a veure amb la font de la notícia. I tal com diu el mitjà en les al·legacions, el nom del redactor és àmpliament conegut a la localitat i a la comarca, que la pràctica de signar amb les inicials és molt habitual i que això no comporta la vulneració del Codi Deontològic.

Finalment, la queixa denuncia l'incompliment del **Criteri 10 del Codi Deontològic**, sobre la necessitat de salvaguardar la presumpció d'innocència. Com s'ha dit abans, la persona que presenta la queixa no desenvolupa aquest apartat.

La qüestió és determinar si el paràgraf que obre la notícia, únic en el que es cita el nom de la secretària municipal es pot considerar una infracció a la presumpció d'innocència o no. El redactat parla de l'admissió a tràmit d'una querella criminal per "presumptes delictes de prevaricació, assetjament i abús d'autoritat".

Entenent "presumpció" com una suposició sense certesa, no sembla que es violi aquest punt del Codi deontològic. El periodista informa de la presentació de la querella i fa explícit que els fets que s'hi descriuen podrien ser constitutius "de presumptes delictes de prevaricació, assetjament i abús d'autoritat".

La queixa planteja també la dificultat de contactar amb el mitjà perquè "no es pot tenir accés a l'autor ni hi ha cap mitjà per contactar amb el diari". En les al·legacions es fa constar que "als crèdits del diari La Valira queda clar que forma part del grup editorial El Triangle i a la web d'aquest es poden trobar fàcilment les dades de contacte del primer". Tot i ser cert, el CIC insta al mitjà a que, en un exercici de transparència, posi a disposició dels seus lectors una forma de contacte directe per facilitar-los la comunicació amb el mitjà.

Per últim, la queixa parla de la impossibilitat d'exercir els drets sobre protecció de dades ARCO-POL (accés, rectificació, cancel·lació, oposició). En relació a aquest punt, el CIC vol recordar que el [Reglament de la Unió Europea 2016/679, de 27 d'abril de 2016, sobre Tractament de Dades Personals](#), en el seu considerant nº 153 afirma que "A fi de tenir present la importància del dret a la llibertat d'expressió en qualsevol societat democràtica, és necessari que les nocions relatives a aquesta llibertat, com el periodisme, s'interpretin en sentit ampli".

Amb aquest enfocament, basat en entendre la informació sempre des d'una perspectiva àmplia i no restrictiva, considerem que la informació proporcionada pel mitjà La Valira no revela cap dada personal sensible o rellevant

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

El Consell de la Informació de Catalunya considera que, per les raons exposades en la ponència, la notícia de La Valira, de data 2 de novembre de 2024, vulnera els criteris 1 i 2 de Codi Deontològic.

En canvi, no es pot afirmar que s'hagin vulnerat els criteris 3, 5 i 10.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 10 de febrer de 2025. Certifico.

Vistiplau
Josep Carles Rius
President

Josep Rovirosa
Secretari General